

UCHWAŁA Nr 4 / 2024
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Chrzanowie z dnia 29.02.2024 r.
w sprawie zatwierdzenia Strategii zarządzania ryzykami
w Banku Spółdzielczym w Chrzanowie

Na podstawie § 28 ust.1 Statutu Banku Spółdzielczego w Chrzanowie, uchwała się co następuje :

§ 1

Na wniosek Zarządu Banku Spółdzielczego w Chrzanowie zawarty w Uchwale Nr 17 / 2024 Zarządu BS Chrzanów z dnia 31.01.2024 r. Rada Nadzorcza BS Chrzanów zatwierdza przedłożoną przez Zarząd BS Chrzanów Strategię zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Chrzanowie (Strategię).

§ 2

Strategia stanowi Załącznik Nr 1 do niniejszej Uchwały i jest jej integralną częścią.

§ 3

Traci moc Uchwała Rady Nadzorczej BS Chrzanów Nr 15 / 2023 z dnia 30.05.2023 r.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Za Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Chrzanowie

PRZEWODNICZĄCY
Rady Nadzorczej
Irena Bachowska
Irena Bachowska

**STRATEGIA
ZARZĄDZANIA RYZYKAMI
W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W CHRZANOWIE**

Metryka regulacji

Podstawowe dane regulacji:

Właściciel dokumentu	Zespół ds. Zarządzania Ryzykami
Nazwa dokumentu	Strategia Zarządzania Ryzykami w Banku Spółdzielczym w Chrzanowie
Data wydania	29.02.2024
Data obowiązywania	od dnia podjęcia uchwały
Uchyla	UR 15 / 2023 z dnia 30.05.2023 r.
Zmienia	-
Kogo obowiązuje	Rada Nadzorcza, Zarząd, Komitet Zarządzania Ryzykami, Komitet Kredytowy, Zespół ds. Zarządzania Ryzykami, wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku

Osoby zaangażowane:

Sporządzony przez	Zespół ds. Zarządzania Ryzykami
Uzgodniony merytorycznie z	Głogowska Halina
Zaopiniowany przez	KZR, Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej
Sprawdzony pod względem prawnym przez	Radca Prawny – Ryszarda Bilka

Historia zmian:

Data	Rodzaj zmian	Autor
12.2019	Zmiany dokonane w ramach rocznego przeglądu regulacji	ZZR
12.2020	Zmiany dokonane w ramach rocznego przeglądu regulacji – zmiany w zakresie limitów dot. ryzyka stopy procentowej i ryzyka operacyjnego	ZZR
12.2021	Zmiany dokonane w ramach rocznego przeglądu regulacji	ZZR
12.2022	Zmiany dokonane w ramach rocznego przeglądu regulacji – dostosowanie zapisów do Rekomendacji S, Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym w SSOZ	ZZR
03.2023	Zmiany maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika DStI oraz wprowadzenie limitu dla ekspozycji z podwyższonym wskaźnikiem DStI w związku ze zmianami wprowadzonymi do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym w SOZ BPS z dnia 27.02.2023r.	ZZR
02.2024	Zgodnie z nowelizacją Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym w SOZ BPS z dnia 25.10.2023r. wprowadzono zmiany w zakresie wymogów dotyczących wkładu własnego i wskaźnika LtV, w obszarze ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie wobec rolników; określano apetyt na ryzyko w odniesieniu do ryzyka koncentracji	ZZR

SPIS TREŚCI

1. Postanowienia ogólne	4
2. Podstawowe definicje	4
3. Istota i cel zarządzania ryzykami	7
4. Organizacja zarządzania ryzykami	8
5. Ocena kwalifikacji Zarządu	9
6. Zasady zarządzania ryzykami	10
7. Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka	11
8. Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykami	11
9. Kontrola ryzyk	12
10. Postanowienia końcowe	13

Załączniki:

Załącznik 1: Strategia kapitałowa

Załącznik 2: Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym

Załącznik 3: Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem płynności

Załącznik 4: Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Załącznik 5: Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym (rynkowym)

Załącznik 6: Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym

Załącznik 7: Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności

Załącznik 8. Schemat organizacji zarządzania ryzykami w Banku

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Chrzanowie, zwany w dalszej części Bankiem, generuje ryzyko.

§ 2

Niniejsza Strategia zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Spółdzielczym w Chrzanowie, zwana dalej Strategią Zarządzania Ryzykiem, jest podstawowym dokumentem określającym sposób zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Spółdzielczym w Chrzanowie.

§ 3

1. Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe (w tym ryzyko koncentracji, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, detalicznych ekspozycji kredytowych, rezydualne). Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka, uznane przez Bank za istotne na datę wdrożenia niniejszej Strategii, jak:
 - 1) ryzyko płynności,
 - 2) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
 - 3) ryzyko walutowe, jako element ryzyka rynkowego,
 - 4) ryzyko operacyjne,
 - 5) ryzyko kapitałowe,
 - 6) ryzyko wyniku finansowego,
 - 7) ryzyko braku zgodności,
 - 8) inne ryzyka, zgodnie z Procedurą szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej, obowiązującej w Banku.
2. Definicja ryzyka istotnego została zawarta w § 7.

§ 4

1. W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykami Bank wprowadza regulację o nazwie „Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Chrzanowie”, zwaną w dalszej części opracowania Strategią.
2. Niniejsza Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku, zawartymi w obowiązującej Strategii działania Banku.

§ 5

Niniejsza Strategia określa:

- 1) Istotę i cel zarządzania ryzykami w Banku,
- 2) Rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykami,
- 3) Zasady zarządzania ryzykami,
- 4) Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykami, wynikające m.in. z przepisów prawnych i rekomendacji Nadzoru Bankowego,
- 5) Zasady kontroli wewnętrznej.

§ 6

Przy opracowaniu niniejszej Strategii uwzględniono wytyczne wynikające z postanowień rekomendacji nadzorczych oraz zapisów ustawowych, dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku.

2. PODSTAWOWE DEFINICJE

§ 7

Przyjęte w niniejszej Strategii pojęcia oznaczają:

- 1) **Rada Nadzorcza** – Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Chrzanowie.
- 2) **Zarząd** – Zarząd Banku Spółdzielczego w Chrzanowie.
- 3) **KZR** – Komitet Zarządzania Ryzykami.
- 4) **KK** – Komitet Kredytowy.
- 5) **ZZR** – Zespół ds. Zarządzania Ryzykami, komórka monitorująca ryzyka, za wyjątkiem ryzyka braku zgodności.

- 6) **Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej** - komórka zajmująca się niezależnym monitorowaniem przestrzegania mechanizmów kontrolnych funkcjonujących w Banku, jak również identyfikacją, oceną, kontrolą i monitorowaniem ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianiem raportów w tym zakresie.
- 7) **Departament Audytu Systemu Ochrony** – komórka organizacyjna Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS upoważniona do przeprowadzania audytu wewnętrznego w Banku, na mocy Umowy Systemu Ochrony.
- 8) **Bank Zrzeszający** – Bank Polskiej Spółdzielczości S.A..
- 9) **System Ochrony** – Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
- 10) **Rozporządzenie CRR** – Rozporządzenie CRR Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, z późn. zm.
- 11) **Rozporządzenie w sprawie systemu zarządzania ryzykiem** – Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach.
- 12) **Rozporządzenie w sprawie szacowania kapitału wewnętrznego** - Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego.
- 13) **Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym** - Ustawa z dnia 5.08.2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.
- 14) **Wytyczne dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi** – Wytyczne EBA/GL/2018/06 z dnia 31 października 2018r.
- 15) **Rekomendacja S** – Rekomendacja KNF z grudnia 2019 roku dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie.
- 16) **Wytyczne EBA dotyczące udzielania i monitorowania kredytów** - opublikowane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) z dnia 29.05.2020 roku (EBA/GL/2020/06).
- 17) **Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS** – zatwierdzone Uchwałą Rady Nadzorczej SOZ BPS.
- 18) **Ryzyko istotne** – ryzyko związane z obszarem działalności Banku, wpływającym znacząco na generowane wyniki, bądź ryzyko objęte szczególnymi regulacjami i normami nadzorczymi; do ryzyk istotnych Bank zalicza również ryzyka, dla których pomiar ilościowy, zgodnie z Instrukcją szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej (ICAAP), przekracza wartości graniczne (limity) i Bank tworzy wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tych ryzyk.
- 19) **Ryzyko kredytowe** – jest to ryzyko nie wywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat.
- 20) **Ryzyko koncentracji** - zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku. W Banku Spółdzielczym w Chrzanowie ryzyko to zostało zdefiniowane w podziale na zaangażowania:
 - a) wobec pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych,
 - b) wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
 - c) wobec tego samego sektora gospodarczego,
 - d) wobec poszczególnych rodzajów zaangażowania,
 - e) wobec tego samego rodzaju zabezpieczenia,
 - f) z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych,
 - g) z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - h) w podmioty tego samego regionu geograficznego.

- 21) **Ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie** – ryzyko wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kredytobiorcy z warunków umowy kredytu zabezpieczonego hipotecznie, zarówno w odniesieniu do pojedynczego klienta, jak i całego portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, a także ryzyko związane ze zmianą wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych.
- 22) **Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych** - ryzyko wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kredytobiorcy z warunków umowy kredytu detalicznego, zarówno w odniesieniu do pojedynczego klienta, jak i całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.
- 23) **Ryzyko rezydualne** – jest to ryzyko wynikające z mniejszej niż założona przez Bank skuteczności stosowanych w banku technik ograniczania ryzyka kredytowego;
- 24) **Ryzyko ESG** - możliwość negatywnego finansowego wpływu na Bank, wynikającego z bieżącego lub przyszłego wpływu czynników ESG na klientów/kontrahentów (EBA/GL/ 2020 06), gdzie czynniki ESG są to czynniki związane z ochroną środowiska (w tym wpływ zmian klimatycznych lub transformacji do zrównoważonej gospodarki), polityką społeczną lub ładem korporacyjnym.
- 25) **Ryzyko operacyjne** – jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.
- 26) **Ryzyko braku zgodności** – jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.
- 27) **Ryzyko płynności i ryzyko finansowania** – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.
- 28) **Ryzyko rynkowe** – ryzyko strat wynikających ze zmian cen rynkowych, w tym zmian kursów walutowych lub zmian cen towarów; w Banku jest to ryzyko poniesienia straty wynikającej ze zmian kursów walut oraz ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej.
- 29) **Ryzyko walutowe** – ryzyko związane z niekorzystnymi zmianami kursów walut obcych w stosunku do PLN, co może prowadzić do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych; zmienność kursów walut związana jest z czynnikami całkowicie niezależnymi od Banku.
- 30) **Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej** – obecne lub przyszłe ryzyko spadku zarówno wartości dochodów, jak i wartości ekonomicznej instytucji, wynikające z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które wpływają na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych, w związku z:
- a) **ryzykiem niedopasowania** – wynikającym ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na stopę procentową, którego źródłem są różnice w czasie zmian oprocentowania, obejmujące zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej rentowności (ryzyko równoległe) lub zróżnicowane w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe),
 - b) **ryzykiem bazowym** – wynikającym ze zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem instrumentów wrażliwych na stopy procentowe, które mają podobne okresy przeszacowania, ale są wyceniane przy użyciu różnych indeksów stóp procentowych, związane z niedoskonałą korelacją podczas korekty stóp różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych o podobnych cechach w zakresie zmian oprocentowania,
 - c) **ryzykiem opcji** – wynikającym z opcji (wbudowanych i jawnych), dzięki którym instytucja lub jej klient może zmienić wartość i harmonogram przepływów pieniężnych, tj:
 - wynikających z instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, ponieważ jest to w jego interesie finansowym,
 - wynikających z domyślnej elastyczności instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych lub z charakterystyki tych instrumentów, takiej że zmiany stóp procentowych mogą wpłynąć na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko behawioralne związane z opcjami).
- 31) **Ryzyko wyniku finansowego** – jest to ryzyko wynikające z niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego (zysku) lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności, wynikającego np. z zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą planów finansowych; jeżeli Bank nie jest w stanie generować zysku na odpowiednim poziomie, skutkować to może ograniczeniem w skali jego działalności, ze względu na spadek możliwości efektywnego wzrostu funduszy własnych zabezpieczających podejmowane ryzyka, ryzykiem wyniku finansowego Bank zarządza opracowując plan finansowo-gospodarczy oraz monitorując jego wykonanie, w planie finansowo-gospodarczym uwzględnia się wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz

adekwatność kapitałową w okresie planowanym; zasady zarządzania ryzykiem wyniku finansowego zawiera „Instrukcja sporządzania i monitorowania planu finansowo-gospodarczego w BS w Chrzanowie”.

- 32) **Ryzyko kapitałowe** – jest to ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji dla skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.
- 33) **Ryzyko modeli** – jest to ryzyko wynikające z niedoskonałości stosowanych modeli/metodologii z zakresu oceny ryzyka kredytowego, operacyjnego, rynkowego, jak i innych ryzyk bankowych, czy też z niewłaściwego ich stosowania.
- 34) **Ryzyko cyklu gospodarczego** – jest to ryzyko wynikające z nieuwzględnienia przez wewnętrzne modele oceny ryzyka kredytowego wpływu cyklu gospodarczego, co wyznacza potrzebę wykonywania prognostycznych testów warunków skrajnych, identyfikujących możliwe zdarzenia lub zmiany w warunkach rynkowych, które mogą niekorzystnie wpłynąć na Bank.
- 35) **Ryzyko strategiczne** – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
- 36) **Ryzyko transferowe** – jest to ryzyko niemożności wypełnienia przez dłużników Banku zobowiązań wobec Banku z powodu działań rządowych (w szczególności rządów krajów trzecich) w praktyce dotyczy to ograniczeń w możliwości dokonywania pieniężnych transferów zagranicznych.
- 37) **Ryzyko utraty reputacji** – bieżące lub przyszłe ryzyko dla wyniku finansowego, funduszy własnych lub płynności, powstałe na skutek naruszenia reputacji banku.
- 38) **Ryzyko nadmiernej dźwigni** - ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.
- 39) **duża ekspozycja** – ekspozycja rozumiana zgodnie z art. 392 Rozporządzenia CRR, oznacza ekspozycję Banku wobec klienta lub grupy klientów powiązanych, jeżeli jej wartość jest równa lub wyższa niż 10 % wartości TIER I Banku.
- 40) **NPL** – wartość bilansowa brutto kredytów i zaliczek nieobsługiwanych zgodnie z zasadami dotyczącymi zarządzania ekspozycjami zagrożonymi (nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi) w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS.
- 41) **Identyfikacja ryzyka** – analiza, na podstawie zgromadzonych w Banku danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku oraz stopnia ich wpływu na wynik finansowy; metody i procedury identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykami w Banku; proces identyfikacji ryzyka odbywa się w formie:
 - a) gromadzenia, aktualizacji, przechowywania danych,
 - b) generowania raportów dotyczących ryzyka,
 - c) udostępniania raportów komórkom odpowiedzialnym za analizę danych,
 - d) analizy i oceny czynników ryzyka na podstawie zgromadzonych danych.
- 42) **Ryzyko trudnomierzalne** - rodzaj ryzyka, dla którego nie można zbudować ilościowych miar oddających w sposób prawidłowy poziom (ekspozycję) ryzyka, które może ponosić Bank, a identyfikacja ryzyka odbywa się poprzez miary jakościowe; do ryzyk trudnomierzalnych będą zaliczane w Banku te rodzaje ryzyka, których poziomowi nie można jednoznacznie zidentyfikować na podstawie parametrów charakterystycznych dla danego rodzaju ryzyka; na ogół ryzyka trudnomierzalne są elementem wpływającym na inne ryzyka, zidentyfikowane w Banku jako mierzalne – np. efekt ryzyka utraty reputacji ma wpływ na poziom ryzyka płynności (odpływ bazy depozytowej); do ryzyk trudnomierzalnych Bank zalicza:
 - a) ryzyko braku zgodności,
 - b) ryzyko cyklu gospodarczego,
 - c) ryzyko strategiczne,
 - d) ryzyko utraty reputacji,
 - e) ryzyko transferowe,
 - f) ryzyko rezydualne,
 - g) ryzyko modeli.
- 43) **Pomiar ryzyka** - zasady pomiaru, analizy oraz testowania warunków skrajnych ekspozycji na ryzyko, umożliwiające zarządzanie tym ryzykiem w skali Banku, ujęte w wewnętrznych procedurach.
- 44) **Raportowanie ryzyka** - określenie formy i terminów przekazywania wewnętrznego sprawozdania o poziomie ryzyka, którego szczegółowość i częstotliwość sporządzania powinny być adekwatne do

rodzaju i skali ponoszonego przez Bank ryzyka; sprawozdanie powinno być dostępne dla właściwych pracowników w czasie wystarczającym do przeprowadzenia i podjęcia odpowiednich działań.

- 45) **Limitowanie ryzyka** - określenie zasad ustalania wewnętrznych limitów oraz wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za ich ustalanie.
- 46) **Poziom tolerancji na ryzyko** – dopuszczalny poziom ryzyka, akceptowalny przez Bank, stosowany do rodzajów ryzyka podlegających zarządzaniu.
- 47) **Zarządzanie ryzykiem** – zorganizowany proces gromadzenia, udostępniania, analizy danych dotyczących identyfikacji danego rodzaju ryzyka oraz podejmowanie na jej podstawie działań o charakterze proceduralnym, organizacyjnym i wykonawczym, mających na celu redukcję ryzyka do akceptowanego poziomu oraz eliminowanie /ograniczanie negatywnych skutków ekspozycji na ryzyko; systemy zarządzania ryzykami w Banku podlegają okresowemu przeglądowi.
- 48) **Kontrolowanie ryzyka** - wskazanie komórki lub pracowników odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem w Banku oraz za badanie zgodności działania wszystkich jednostek Banku z regulacjami wewnętrznymi i nadzorczymi, jak również za informowanie o stwierdzonych nieprawidłowościach.
- 49) **Testy warunków skrajnych** - zestaw różnych technik badawczych stosowanych głównie w celu określenia odporności sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku na wystąpienie wyjątkowych, niekorzystnych ale możliwych wydarzeń (tzw. szoków rynkowych); efektem przeprowadzania testów warunków skrajnych jest tworzenie scenariuszy zachowań na wypadek ich wystąpienia (planów awaryjnych).

3. ISTOTA I CEL ZARZĄDZANIA RYZYKAMI

§ 8

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

§ 9

W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

§ 10

W celu realizacji procesów wymienionych w § 9 w Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

§ 11

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykami w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 5) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych,
- 6) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
- 7) raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
- 8) kontrola wewnętrzna skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 9) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

§ 12

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

- 1) Opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii działania Banku, w której jednym z podstawowych celów długoterminowych jest zapewnienie odpowiednich kapitałów (celów kapitałowych) na pokrycie podejmowanych przez Bank rodzajów i wysokości ryzyk.
- 2) Opracowanie przez Zarząd Banku i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku niniejszej Strategii, zawierającej cele strategiczne i planowane działania średnio i krótkookresowe, umożliwiające ich

realizację w zakresie zarządzania ryzykami bankowymi. Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawierają załączniki nr 1-6 do niniejszej Strategii.

- 3) Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank. Analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje obowiązujące w Banku.
- 4) Wskazanie obszarów ryzyka, wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów redukcji ryzyka.
- 5) Opracowanie, wdrożenie, okresowy przegląd i aktualizacja wdrożonych metod zarządzania ryzykiem w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.
- 6) Określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykami w Banku. Schemat organizacji zarządzania ryzykami w Banku zawiera Załącznik nr 7 do niniejszej Strategii.
- 7) Bieżąca aktualizacja szczegółowych pisemnych procedur obejmujących pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka w Banku.
- 8) Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej.
- 9) Organizację systemu kontroli wewnętrznej.

4. ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA RYZYKAMI

§ 13

W procesie zarządzania ryzykami w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami,
- 4) Komitet Kredytowy,
- 5) Zespół ds. Zarządzania Ryzykami,
- 6) Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej,
- 7) Pozostali pracownicy Banku.

§ 14

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

- 1) **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykami oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykami oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza w niniejszej Strategii oraz planie finansowo-gospodarczym ogólny poziom tolerancji na ryzyko Banku (profil ryzyka).
- 2) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykami oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykami obejmują pełny zakres działalności Banku.
- 3) **Komitet Zarządzania Ryzykami** inicjuje i koordynuje działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniuje regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka. Opiniuje podejmowanie działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Zarządzania Ryzykami”.
- 4) **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych; skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.
- 5) **Zespół ds. Zarządzania Ryzykami** podstawowym celem funkcjonowania zespołu jest, monitorowanie realizacji wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawianie i monitorowanie pozycji Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych

wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

- 6) **Stanowisko ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej** - komórka zajmująca się niezależnym monitorowaniem funkcjonowania mechanizmów kontrolnych oraz identyfikacją, oceną, kontrolą i monitorowaniem ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianiem raportów w tym zakresie.
- 6) **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

5. OCENA KWALIFIKACJI ZARZĄDU

§ 15

1. Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny kompetencji Zarządu jeżeli przepisy nadzorcze tego wymagają.
2. Dokonywana jest też ocena kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) Zarządu w zakresie niezbędnym do realizacji strategii zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym.
3. Ocena jest dokonywana zgodnie z następującymi zasadami:
 - 1) Rada Nadzorcza ocenia czy Zarząd, jako organ Banku posiada odpowiednie kwalifikacje (wiedzę i umiejętności);
 - 2) w celu oceny kwalifikacji Zarządu, Rada Nadzorcza dokonuje oceny kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) poszczególnych członków Zarządu do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
 - 3) przynajmniej jeden członek Zarządu, w szczególności nadzorujących dany rodzaj ryzyka lub dany rodzaj zagadnienia powinien posiadać odpowiednie dla danego obszaru kwalifikacje;
 - 4) ocena kwalifikacji dokonywana jest zgodnie z przepisami prawa, a także odpowiednimi regulacjami nadzorczymi;
 - 5) oceny kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) Rada Nadzorcza członka Zarządu dokonuje:
 - a) przed powołaniem członka Zarządu,
 - b) w przypadkach zmiany zakresów odpowiedzialności pomiędzy członkami Zarządu,
 - c) w przypadkach zmiany przepisów prawa i przepisów nadzorczych, wymagających ponownej oceny kwalifikacji członków Zarządu.
 - 6) ocena kwalifikacji obejmuje w szczególności ocenę: doświadczenia zawodowego, wykształcenia, bądź przeszkolenia zapewniającego właściwe sprawowanie wyznaczonych funkcji;
 - 7) w przypadku stwierdzenia braku odpowiednich kwalifikacji członka Zarządu stosowane są środki naprawcze, obejmuje to wyznaczenie odpowiedniego czasu na uzupełnienie kwalifikacji i wyznaczenie momentu dokonania ponownej oceny przez Radę Nadzorczą.

6. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKAMI

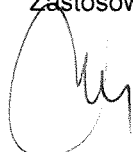
§ 16

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka reguluje niniejsza Strategia oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne. Istotność poszczególnych ryzyk Bank określa na podstawie procedury zawartej w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.

§ 17

Proces zarządzania ryzykami w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) Gromadzenie informacji.
- 2) Identyfikację i ocenę ryzyk.
- 3) Limitowanie ryzyk.
- 4) Pomiar i monitorowanie ryzyk.
- 5) Raportowanie.
- 6) Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

§ 18

Bieżące zarządzanie ryzykami w Banku polega na:

- 1) Gromadzeniu informacji dotyczących ryzyk.
- 2) Ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, wykorzystując do tego celu informacje otrzymane z jednostek/komórek organizacyjnych Banku.
- 3) Podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń.
- 4) Ograniczaniu/eliminowaniu negatywnych skutków ryzyka.

§ 19

W bieżącym zarządzaniu ryzykami w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku, z wykorzystaniem technik testowania warunków skrajnych.

Rada Nadzorcza Banku zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych. Procedura (zasady) przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku przebiega według następującego schematu:

- 1) Przeprowadzenie testu warunków skrajnych w oparciu o szczegółowe metodyki określone w procedurach zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową przez Komórkę monitorującą ryzyko.
- 2) Sporządzenie opisu wyników przeprowadzonych testów.
- 3) Przekazanie informacji o wynikach przeprowadzonych testów warunków skrajnych wraz z analizami ryzyka i/lub adekwatności kapitałowej, zgodnie z procedurami szczegółowymi.
- 4) Opracowanie propozycji działań w przypadku wykazania wysokiej wrażliwości Banku na wystąpienie sytuacji awaryjnej (skrajnej) przez Komórkę monitorującą ryzyko we współpracy z komórkami merytorycznymi.
- 5) Weryfikacja planów awaryjnych przez Komórkę monitorującą ryzyko.
- 6) Podjęcie decyzji przez Zarząd o podjęciu działań awaryjnych/uruchomieniu planu awaryjnego.

Raportowanie wyników testów warunków skrajnych Radzie Nadzorczej, zgodnie z planem pracy Rady.

§ 20

W Banku stosowane są techniki testowania warunków skrajnych w zakresie objętym regulacjami wewnętrznymi Banku, na których podstawie sporządzane są analizy wyników testów warunków skrajnych. Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyk występujących w działalności Banku.

§ 21

Wybór konkretnych technik redukcji ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, toteż Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie organizacji, automatyzacji i dokumentowania procesów zarządzania ryzykami w Banku.

7. ZASADY USTALANIA WEWNĘTRZNYCH LIMITÓW RYZYKA

§ 22

W Banku obowiązują wewnętrzne limity ostrożnościowe, dostosowane do skali, profilu i złożoności działalności Banku.

§ 23

Ustalanie i okresowa weryfikacja wewnętrznych limitów, o których mowa w § 22 ma na celu ograniczenie poziomu i dywersyfikację ryzyk w Banku.

§ 24

Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd po zasięgnięciu opinii Komitetu Zarządzania Ryzykami.

§ 25

Wysokość limitów, o których mowa w § 22 jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku, określonego w niniejszej Strategii oraz planie finansowo-gospodarczym.

§ 26

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez Zespół ds. Zarządzania Ryzykami.

§ 27

1. Zarząd określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, o których mowa w § 22, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.
2. Zarząd wyznacza komórki odpowiedzialne za realizację działań wymienionych w ust.1.

§ 28

Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Zespół ds. Zarządzania Ryzykami.

§ 29

Raport wykorzystania norm i limitów, o których mowa w § 28 przedkładany jest okresowo Komitetowi Zarządzania Ryzykami, Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej”.

8. ZADANIA PRIORYTETOWE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKAMI

§ 30

1. Bank wyznacza zadania priorytetowe w celu realizacji celów strategicznych w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz określonych w planach i politykach celów średnio- i krótkoterminowych.
2. Priorytetowy charakter zadań w zakresie zarządzania ryzykami w Banku wynika z konieczności bieżącego dostosowania wewnętrznych procedur oraz organizacji zarządzania Bankiem do zmieniających się regulacji zewnętrznych, jak też zmieniających się warunków makro- i mikrootoczenia.

§ 31

Priorytetowe zadania związane z bieżącym dostosowywaniem systemu zarządzania ryzykiem w Banku do przepisów prawnych oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, jak też zmieniających się warunków makro- i mikrootoczenia, obejmują:

- 1) Określenie istotnych rodzajów ryzyka w Banku oraz sposobu ustalania poziomu ich istotności, w oparciu o procedury zawarte w Instrukcji szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej.
- 2) Podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zapewniający niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której to ryzyko wynika.
- 3) Dostosowanie struktury organizacyjnej do wielkości i profilu prowadzonej działalności.
- 4) Aktualizację pisemnych strategii, polityk oraz procedur w zakresie systemu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.
- 5) Stałą aktualizację systemu informacji zarządczej, ze szczególnym uwzględnieniem roli Rady Nadzorczej.
- 6) Doskonalenie systemów informatycznych,
- 7) Stałe doskonalenie metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
- 8) Organizowanie systemu szkoleń dla pracowników i członków Rady Nadzorczej w zakresie zarządzania ryzykami.
- 9) Organizację systemu kontroli funkcjonalnej i audytu.

§ 32

Za realizację zadań priorytetowych wymienionych w § 31 odpowiedzialny jest Zarząd oraz wyznaczone komórki organizacyjne Banku.

9. KONTROLA RYZYK

§ 33

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykami.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez Departament Audytu Systemu Ochrony. Mechanizmy kontrolne funkcjonujące

w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym podlegają niezależnemu monitorowaniu zgodnie z zasadami opisanymi w Matrycy funkcji kontroli.

§ 34

1. Każdy pracownik Banku ma obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy.
2. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych mają obowiązek przeprowadzania kontroli przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

§ 35

System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:

- 1) Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka.
- 2) Zasady strategii, polityki, procedury, instrukcje, metodologie.
- 3) Adekwatne systemy informacji zarządczej i nadzorczej.
- 4) Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki oraz procedurami.

§ 36

Celem systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka jest zapewnienie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w banku.

§ 37

Na podstawie informacji generowanych w ramach systemu kontroli wewnętrznej Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

10. KULTURA RYZYKA

§ 38

1. Promowanie w Banku kultury ryzyka ma na celu rozwój rozumienia ryzyka i zarządzania ryzykiem, nie tylko przez Zarząd Banku oraz komórki zarządzania ryzykiem, ale również przez pozostałych pracowników Banku.
2. Stosowanie w Banku kultury ryzyka pozwala pracownikom na wyobrażenie skutków ich postępowania w odniesieniu do kształtowania poziomu ryzyka, a tym samym zrozumienie konieczności przestrzegania przyjętych w Banku reguł w zarządzaniu ryzykiem.
3. Prawidłowa i spójna kultura ryzyka jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem, Zarząd rozwija kulturę ryzyka zatwierdzając odpowiednie regulaminy i procedury określające m.in. pożądane postawy w tym zakresie, odpowiednie przykłady, systemy motywacyjne o charakterze nie tylko finansowym, jak również sposoby komunikacji i szkolenia pracowników w zakresie ich obowiązków związanych z ryzykiem Banku
4. Kierownictwo wszystkich szczebli jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.

§ 39

Na pozytywne kształtowanie kultury ryzyka w Banku wpływają:

- 1) prezentowanie przez Zarząd Banku i komórki zarządzania ryzykiem postaw polegających na absolutnym przestrzeganiu zasad zarządzania ryzykiem;
- 2) wysyłanie przez Zarząd Banku i komórki zarządzania ryzykiem spójnych i jasnych wiadomości dotyczących akceptowanych poziomów ryzyka;
- 3) uwzględnianie ryzyka w dyskusjach dotyczących podejmowania decyzji w Banku,
- 4) uwzględnianie analizy ryzyka występującego w przeszłości w kształtowaniu aktualnej i przyszłej działalności Banku – uczenie się na błędach;
- 5) efektywna komunikacja pozioma pomiędzy pracownikami danej komórki organizacyjnej lub jednostki;
- 6) współpraca pomiędzy komórkami organizacyjnymi Banku oraz oferowanie wsparcia w realizowanych projektach dla dobra całego Banku,
- 7) odpowiednie, jednoznaczne komunikowanie celów,
- 8) jasne przypisanie pracownikom zadań i celów,
- 9) właściwa organizacja w zakresie podejmowania decyzji,
- 10) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble.

§ 40

Narzędziami, które podnoszą poziom kultury ryzyka w Banku są:

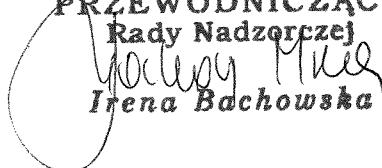
- 1) jasne i zrozumiałe procedury dotyczące zarządzania ryzykiem;
- 2) łatwy dostęp do procedur dotyczących zarządzania ryzykiem dla wszystkich pracowników poprzez zamieszczenie ich w wewnętrznej bazie SKW;
- 3) konieczność posiadania znajomości procedur zarządzania ryzykiem (nowych oraz aktualizacji istniejących) przez wszystkich pracowników biorących udział w procesie zarządzania danym rodzajem ryzyka – na podstawie zasad dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
- 4) w procesie przyjmowania nowych pracowników – konieczność zaznajomienia ich z kulturą ryzyka oraz zasadami zarządzania ryzykiem w procesach, w których będzie uczestniczył ten pracownik;
- 5) konieczność przekazywania pracownikom Banku informacji o występujących zmianach w przepisach prawa lub w regulacjach wewnętrznych;
- 6) uczestnictwo pracowników Banku w szkoleniach wspierających rozumienie ryzyka, a następnie przekazywanie zdobytej wiedzy w ramach komórki organizacyjnej lub innym pracownikom uczestniczącym w procesie zarządzania ryzykiem;
- 7) bieżąca wymiana informacji w ramach komórki organizacyjnej;
- 8) wymiana informacji pomiędzy komórkami, które zwiększają rozumienie ryzyka; (zwłaszcza o ustalonych limitach, ich budowie, celu stosowania limitów) przez pracowników komórek zarządzania ryzykiem dla pracowników obsługi klienta;
- 9) stosowanie w Banku na odpowiednim poziomie oraz zgodnie z kompetencjami sankcji za nieprzestrzeganie procedur zarządzania ryzykiem;
- 10) prowadzenie, odpowiednio do specyfiki Banku, szczegółowej, matrycy funkcji kontroli;
- 11) wydawanie jasnych i zrozumiałych zaleceń pokontrolnych, nastawionych zwłaszcza na ograniczanie ryzyka, ich monitorowanie i egzekwowanie.

11. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 41

1. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, niniejszą Strategią oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi.
2. Niniejsza Strategia podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje Zespół ds. Zarządzania Ryzykami. Wnioski przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, po zaopiniowaniu przez Komitet Zarządzania Ryzykami.
3. Niniejsza Strategia oraz jej zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
4. Postanowienia niniejszej Strategii mają zastosowanie we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.

Za Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego w Chrzanowie

PRZEWODNICZĄCY
Rady Nadzorczej

Irena Bachowska

Strategia kapitałowa

1. Podstawowym celem strategicznym jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.
2. Zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmuje następujące kierunki działań:
 - a. zwiększanie wysokości funduszy własnych,
 - b. zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i TIER II
 - c. odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE,
 - d. zarządzanie ryzykiem bankowym.
3. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych Banku jest wypracowany wynik finansowy.
4. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce zarządzania kapitałem oraz Planie finansowo-gospodarczym.
5. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia 575/2013 UE.
6. Bank analizuje inne rodzaje ryzyka i w razie konieczności tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe. Zasady tworzenia dodatkowych wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja szacowania i oceny adekwatności kapitałowej.
7. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 10,5%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 8,5%.
8. W Polityce zarządzania kapitałem Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
9. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
10. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźniki kapitałowe (współczynnik kapitału podstawowego Tier I, współczynnik kapitału Tier I, łączny współczynnik kapitałowy) i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
11. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalne minimalne wskaźniki kapitałowe (współczynnik kapitału podstawowego Tier I, współczynnik kapitału Tier I, łączny współczynnik kapitałowy) oraz w postaci określonych w Polityce zarządzania kapitałem planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
12. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
13. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV/CRR.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym

1. Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem.
2. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając stosowne limity, w odniesieniu do: pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów, podmiotów, o których mowa w art. 79a Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, branż, zabezpieczeń, poszczególnych rodzajów zaangażowań, regionów geograficznych (województw), detalicznych ekspozycji kredytowych, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
3. Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.
4. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
 - a) ryzyko pojedynczej transakcji,
 - b) ryzyko portfela.
5. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:
 - a) określenie i przestrzeganie standardów kredytowych zawartych w obowiązujących regulacjach (polityka kredytowa, procedury i regulaminy dotyczące poszczególnych produktów kredytowych, Regulamin działania Komitetu Kredytowego, zasady stosowania prawnych form zabezpieczeń kredytów, zasady restrukturyzacji i windykacji ekspozycji kredytowych),
 - b) wdrożenie metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T”,
 - c) stosowanie procedur w zakresie opiniowania transakcji kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych,
 - d) stosowanie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń,
 - e) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - f) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku,
 - g) analiza wskaźnika LtV przy ekspozycjach kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
 - h) wykorzystanie baz danych, dotyczących badania wiarygodności potencjalnych klientów (np. BIK, KRd),
 - i) uwzględnianie ryzyka czynników ESG tj.: czynników środowiskowych, społecznych i związanych z zarządzaniem wpływających na sytuację finansową klientów instytucjonalnych Banku zgodnie z obowiązującą w Banku „Metodyką oceny ESG”.
6. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
 - a) dywersyfikacja kredytów,
 - b) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji,
 - c) funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej,
 - d) analiza i ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych,
 - e) tworzenie systemu limitów określających apetyt na ryzyko.
 - f) szacowanie odpowiedniej wielkości kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka koncentracji,
 - g) przeprowadzanie testów warunków skrajnych.
7. W ramach obowiązującej w Banku Polityki kredytowej Bank zawarł politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz politykę zarządzania ryzykiem koncentracji.
8. W Banku funkcjonuje odrębna polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.
9. Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka koncentracji jest dywersyfikacja ryzyka wynikającego z koncentracji zaangażowań poprzez utrzymanie koncentracji zgodnej z założonym apetytem na ryzyko wyrażonym poprzez odpowiednio dostosowany system limitów.
10. Miarą apetytu na ryzyko portfela kredytowego jest:
 - a) wskaźnik jakości portfela kredytowego wynoszący maksimum 15%,
 - b) wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi wynoszący minimum 50%.
11. Miarą apetytu Banku na ryzyko związane z portfelem detalicznych ekspozycji kredytowych jest:

- a) maksymalny dopuszczalny poziom limitów wewnętrznych koncentracji zaangażowań z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych,
- b) maksymalna wartości wskaźnika Dtl wynosząca:
 - 60% dla dochodu netto nieprzekraczającego poziomu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce¹;
 - 65% dla dochodu netto przekraczającego poziomu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce²;
- c) maksymalny udział kredytów zagrożonych wynoszący 8%.

12. Miarą apetytu Banku na ryzyko związane z portfelem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest:

- a) maksymalny dopuszczalny poziom limitów wewnętrznych koncentracji zaangażowań z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- b) minimalny wkład własny:
 - nie niższy niż 20% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - nie niższy niż 10% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub zastawu na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
 - nie niższy niż 20% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych pozostałych,
 - nie niższy niż 10% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych pozostałych związanych z finansowaniem gruntów rolnych, które jednocześnie stanowią zabezpieczenie udzielonej ekspozycji kredytowej,
 - nie niższy niż 25% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych przychodowych,
 - nie niższy niż 20% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub zastawu na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP
- c) maksymalna wartość wskaźnika DStI dla kredytów detalicznych zabezpieczonych hipotecznie udzielanych osobom fizycznym na cele niezwiązane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego lub niezwiązane z działalnością gospodarczą wynosząca:
 - dla dochodu netto nieprzekraczającego poziomu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce³ - max. DStI 50%,
 - dla dochodu netto przekraczającego poziom przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce⁴ – max. DStI 65%,

z zastrzeżeniem, że bez względu na powyższe limity akceptacja przez Bank wskaźnika DStI:

- na poziomie wyższym niż 40% dla dochodu netto nieprzekraczającego poziom przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce,
- na poziomie wyższym niż 50% dla dochodu netto przekraczającego poziom przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce,

może następować wyłącznie w drodze wyjątku. Zastosowanego wyjątku Bank nie traktuje jako odstępstwo. Portfel ekspozycji z podwyższonym poziomem DStI podlega dodatkowemu monitoringowi.

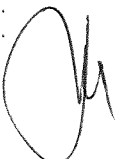
- d) limit wartości ekspozycji kredytowych, w przypadku których zastosowano wskaźnik DStI:
 - na poziomie wyższym niż 40% dla dochodu netto nieprzekraczającego poziom przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce,
 - na poziomie wyższym niż 50% dla dochodu netto przekraczającego poziom przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce,
 na poziomie 7% portfela kredytowego Banku

¹ Na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy Prawo bankowe Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku dla poszczególnych miesięcy bieżącego roku (po jego zakończeniu).

² Jak wyżej.

³ Jak wyżej.

⁴ Jak wyżej.

- e) maksymalny poziom wskaźnika LtV wynoszący odpowiednio:
- **w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych 80% lub 90%** w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP, przeniesienie określonej kwoty w złotych lub w innej walucie na własność banku, zgodnie z art. 102 ustawy – Prawo bankowe, przeniesienie środków klienta zgromadzonych na rachunku III filaru, w ramach systemu emerytalnego tj. na Indywidualnym Koncie Emerytalnym (IKE) lub Indywidualnym Koncie Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE),
 - **w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych przychodowych 75%,**
 - **w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych pozostałych 80%** w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP, przeniesienie określonej kwoty w złotych lub w innej walucie na własność banku, zgodnie z art. 102 ustawy – Prawo bankowe, przeniesienie środków klienta zgromadzonych na rachunku III filaru, w ramach systemu emerytalnego tj. na Indywidualnym Koncie Emerytalnym (IKE) lub Indywidualnym Koncie Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE),
 - **w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomości komercyjnej pozostałej związanych z finansowaniem gruntów rolnych, które jednocześnie stanowią zabezpieczenie udzielonej ekspozycji kredytowej 90%.**

13. Miarą apetytu Banku na ryzyko koncentracji jest limit dużych ekspozycji Banku, który nie może przekroczyć 250% kapitału TIER I Banku.

14. Bank zakłada utrzymywanie progu wskaźnika NPL wynoszącego nie więcej niż 5%.

15. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Zespół ds. Zarządzania Ryzykami.

16. Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu.

17. W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem koncentracji, ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, które podlegają okresowej weryfikacji.

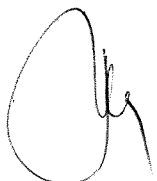

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem płynności

1. Celami strategii zarządzania ryzykiem płynności jest:
 - a) pełne zabezpieczenie płynności płatniczej, zapewniające regulowanie wszystkich zobowiązań w terminach,
 - b) minimalizacja ryzyka utraty płynności,
 - c) optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
2. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez:
 - a) przyjęcie odpowiedniej struktury organizacyjnej, właściwy podział obowiązków i zadań, w tym rozdzielenie stanowisk, które uczestniczą w działaniach operacyjnych, od stanowisk odpowiedzialnych za pomiar, monitorowanie i kontrolę ryzyka płynności,
 - b) zapewnienie zarządzania ryzykiem płynności w Banku o charakterze skonsolidowanym i całościowym, oznacza to równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku, we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku, zgodnie z zadaniami wymienionymi w odpowiednich regulacjach Banku,
 - c) kształtowanie struktury posiadanych przez Bank aktywów umożliwiającej elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych, w tym celu Bank będzie dążył do dywersyfikacji aktywów według następujących kryteriów:
 - płynności,
 - bezpieczeństwa,
 - rentowności,
 - d) ograniczanie ryzyka płynności poprzez stosowanie systemu limitów określonych w odrębnych regulacjach Banku, oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów,
 - e) dokonywanie identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności, w zależności od charakteru stwierdzonego zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według zasad określonych w odpowiednich procedurach awaryjnych.
3. Realizacja celu będzie dokonywana poprzez:
 - a) przyjęcie oraz odpowiednie wdrożenie „Polityki zarządzania ryzykiem płynności” zawierającej zasady zarządzania ryzykiem płynności”,
 - b) właściwy podział zadań i organizację procesów zarządzania ryzykiem płynności,
 - c) nadzór nad efektywnością procesów zarządzania ryzykiem płynności i poziomem ryzyka.
4. Polityka zarządzania ryzykiem płynności powinna obejmować co najmniej:
 - a) definicję ryzyka płynności,
 - b) pożądany/akceptowalny poziom ryzyka płynności, wyrażony m.in. odpowiednimi limitami wewnętrznymi, w tym miara typu „horyzont przeżycia” w warunkach skrajnych,
 - c) profil ryzyka płynności,
 - d) ogólne zasady zarządzania ryzykiem płynności, w tym utrzymywania odpowiedniej nadwyżki łatwo zbywalnych aktywów, zasady zarządzania płynnością śróddzienną,
 - e) zasady sporządzania planów w zakresie finansowania działalności, zapewniającego skuteczną dywersyfikację aktywów płynnych oraz źródeł i okresu finansowania.
 - f) metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania i ograniczania, raportowania ryzyka,
 - g) zasady dokonywania testów warunków skrajnych,
 - h) zasady dotyczące sporządzania i testowania awaryjnych planów płynności,
 - i) sposoby organizacji zarządzania ryzykiem płynności,
 - j) założenia do systemu kontroli wewnętrznej,
 - k) zakres odpowiedzialności w procesie zarządzania ryzykiem płynności,
5. Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do utrzymania stabilnych źródeł finansowania aktywów długoterminowych, w szczególności depozytów osób prywatnych na poziomie dostosowanym do możliwości rozwoju akcji kredytowej przy jednoczesnym utrzymaniu bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym Nadzorczych

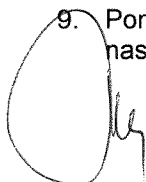
Miar Płynności wynikających z Pakietu CRD/CRR

6. Bank będzie dążył w miarę możliwości rynkowych do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby mógł otwierać, po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności i stopy procentowej.
7. Bank zakłada finansowanie aktywów długoterminowych, w tym długoterminowych kredytów na nieruchomości depozytami o charakterze stabilnym.
8. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający, tj:
 - a) limit operacyjny na międzybankowym rynku pieniężnym,
 - b) limit zaangażowania finansowego Banku Zrzeszającego wobec Banku, w tym
 - limit lokacyjny,
 - limit debetowy.
9. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może również prowadzić poprzez udzielanie kredytów w ramach konsorcjum z innymi bankami.
10. Uwzględniając tendencje na zmieniającym się rynku, Bank będzie podejmował działania gwarantujące utrzymanie bazy depozytowej w sektorze niefinansowym na optymalnym z punktu widzenia płynności i rentowności poziomie. Dalszy rozwój prowadzonej przez Bank działalności depozytowej oparty będzie m.in. o systematyczną modyfikację oferty produktowej oraz kreację nowych produktów oszczędnościowych.
11. Celem polityki Banku będzie ponadto zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel, sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.
12. Celem zarządzania ryzykiem płynności będzie takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potencjalne potrzeby, mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub w zachowaniach klientów.
13. Poziom akceptowalnego ryzyka płynności jest określany corocznie w planie finansowo-gospodarczym poprzez ustalenie wysokości następujących parametrów:
 - a) Kluczowe wskaźniki struktury bilansu:
 - minimalny poziom wskaźnika LCR,
 - minimalny poziom wskaźnika NSFR,
 - maksymalny udział kredytów brutto w aktywach netto,
 - b) Kluczowy wskaźnik dotyczący źródeł finansowania:
 - maksymalny udział dużych depozytów w depozytach ogółem,
 - minimalny udział osadu we wkładach w bazie depozytowej,
 - c) Pozostałe wskaźniki tolerancji na ryzyko:
 - maksymalny udział wartości pozycji pozabilansowych w aktywach netto,
 - minimalny poziom pokrycia wartości kredytów brutto bazą depozytową.
14. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
15. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów stabilnych (depozytów stabilnych) w powiązaniu ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności.
16. W sytuacji, gdy Bank jest znacząco zaangażowany w długoterminowe finansowanie rynku nieruchomości lub zaangażowany w finansowanie dużych projektów niezwiązanych z nieruchomościami, w tym inwestycji przemysłowych przeprowadzana jest pogłębiona analiza płynności długoterminowej.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej

1. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.
2. Celem Banku w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych. Ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych, w tym możliwego niekorzystnego wpływu zmiany stóp procentowych wynikających z wprowadzenia nowego wskaźnika referencyjnego WIRON.
3. Cele szczegółowe zawarte są Polityce stóp procentowych oraz w Polityce Handlowej, stanowiącej uszczegółwienie Strategii.
4. Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:
 - a) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
 - b) do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego,
 - c) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta,
 - d) Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
5. Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku; narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach i strukturze aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych przedziałach czasowych oraz niekorzystnymi i trudnymi do przewidzenia zmianami rynkowych stóp procentowych.
6. Bank dążyć będzie do kształtowania struktury aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w taki sposób, by uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach rynkowych stóp procentowych; jednocześnie zachowany będzie warunek bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym do zakładanego.
7. Poziom akceptowalnego ryzyka stopy procentowej jest określany corocznie w planie finansowo-gospodarczym poprzez ustalenie wysokości następujących parametrów:
 - a) limitu względnego współczynnika luki,
 - b) limitu zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego wobec zmian stóp procentowych o 0,10 pp.,
 - c) limitu zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka terminów przeszacowania w okresie 1 roku przy spadku stóp o 0,25 pp.
 - d) limitu zmiany wartości ekonomicznej kapitału,
 - e) limitu rozpiętości odsetkowej.
8. W celu utrzymania założonego w rocznych planach finansowo-gospodarczych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą następujących działań:
 - a) inwestowania (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanych w banku Zrzeszającym oraz papierów wartościowych),
 - b) kredytowania (ustalanie parametrów produktów kredytowych),
 - c) finansowania zewnętrznego,
 - d) ustalania oprocentowania,
 - e) zarządzania terminami przeszacowania stóp procentowych dla poszczególnych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych
9. Ponadto w celu efektywnego zarządzania strukturą pozycji oprocentowanych, wykonuje się następujące działania:

- a) prowadzi się monitoring kształtowania się podstawowych dla Banku zewnętrznych stóp procentowych;
 - b) analizuje się kształtowanie oprocentowania własnych produktów oprocentowanych na tle stóp rynkowych oraz oferty konkurencyjnych banków i instytucji kredytowych na lokalnym rynku usług finansowych,
 - c) zarządza się poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku,
 - d) przeprowadza testy warunków skrajnych, tj. analizuje wpływ szokowych zmian stóp procentowych na wynik finansowy.
10. W przypadku zniżkujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości ujemnej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:
- a) skraca terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
 - b) wydłuża terminy środków lokowanych w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą oraz dokonuje zakupu papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,
 - c) rozbudowuje portfel kredytów o stałym oprocentowaniu (w ramach ustanowionych limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej),
 - d) dokonuje weryfikacji polityki kalkulacji cen kredytów, poprzez zwiększanie udziału marży stałej w stosunku do stóp bazowych przy ustalaniu stóp nominalnych,
 - e) dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu, poprzez preferowanie depozytów o krótszych terminach wymagalności.
11. W przypadku wyższkujących rynkowych stóp procentowych, Bank kształtuje rozmiar i znak niedopasowania w kierunku wielkości dodatniej, przyjmując m.in. następujące strategie działania:
- a) wydłuża terminy pozyskiwanych środków oprocentowanych stałą stopą,
 - b) skraca terminy środków lokowanych w Banku Zrzeszającym oprocentowanych stałą stopą oraz papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu,
 - c) ogranicza portfel kredytów o stałym oprocentowaniu,
 - d) zmniejsza udział stałej marży odsetkowej w relacji do stóp bazowych, przy kalkulowaniu stóp nominalnych oprocentowania kredytów,
 - e) dokonuje weryfikacji cen depozytów o stałym oprocentowaniu, poprzez preferowanie depozytów o krótszych terminach wymagalności.
12. Jednym ze sposobów zabezpieczania Banku przed ryzykiem stopy procentowej będzie wiązanie stóp procentowych aktywów i pasywów zmiennych z odpowiednimi stopami referencyjnymi w celu eliminowania dysproporcji pomiędzy aktywami i pasywami zależnymi od tej samej stopy referencyjnej, oraz w celu dywersyfikacji ryzyka związanego z poszczególnymi stopami referencyjnymi.
13. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym (rynkowym)

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej limitu określonego odrębną Uchwałą Zarządu Banku, przy czym jego wysokość jest niższa lub równa 2% funduszy własnych, co wiąże się z brakiem konieczności utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe oraz wymogów dodatkowych w ramach oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej.
3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem CRR Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
4. W Banku dopuszczalny poziom ryzyka kursowego określony jest przez:
 - a) miary pozycyjne – określające wartość otwartych pozycji walutowych Banku – a w szczególności wartość pozycji całkowitej oraz pozycji w indywidualnych walutach,
 - b) miary zmienności odzwierciedlające rozproszenie zmian kursów walutowych,
 - c) miary wrażliwości obrazujące wpływ rynkowych czynników ryzyka na zmienność kursów walutowych,
 - d) miary zagrożenia określające potencjalną stratę na skutek niekorzystnego kształtowania się kursów walutowych, której przekroczenie w danym okresie, może nastąpić z założonym prawdopodobieństwem.
5. Monitorowanie oraz raportowanie poziomu ryzyka walutowego odbywa się na zasadach określonych szczegółowo w odrębnych regulacjach Banku.
6. Na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
7. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym

1. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest ograniczenie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania w tym:

- 1) ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i kontroli wewnętrznej,
- 2) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko prawne jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także zapewnienie właściwej ochrony interesów Banku,
- 3) w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego ryzyko modeli celem jest dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat,
- 4) w zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, celem jest: systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych, oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze.

2. Docelowy profil ryzyka

Zamiarem Rady Nadzorczej i Zarządu jest osiągnięcie docelowego profilu ryzyka w postaci utrzymania narażenia na ryzyko w poszczególnych kategoriach adekwatnego do maksymalnej wielkości strat z ostatnich 2 lat, korygowanej o wskaźnik dynamiki wzrostu wyniku finansowego pod warunkiem występowania dynamiki dodatniej oraz z uwzględnieniem wzrostu świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania.

3. Przyjęty apetyt na ryzyko i tolerancja na ryzyko

- 1) W celu wyrażenia apetytu i tolerancji na ryzyko operacyjne wyznacza się następujące wskaźniki oceny poziomu przewidywalnych strat brutto wyrażone w procentach:

Tabela nr 1

<i>Limit</i>	<i>Poziom ryzyka</i>
A. Limit od 0 -do10 % WF brutto	Niski
B. Limit pow.10 % do 20 % WF brutto	Średni - AKCEPTOWALNY
C. Limit od pow.20% do 50% WF brutto	Wysoki
D. Limit pow. 50% % WF brutto	Bardzo wysoki

- 2) Apetyt na ryzyko wyrażony jest w postaci globalnego limitu przewidywalnych rocznych strat operacyjnych brutto.

Dopuszczalny poziom ryzyka wg Tabeli nr 1: ŚREDNI

- 3) Wyznacza się tolerancję na ryzyko w postaci:

Lp.	Klasa zdarzeń	Maksymalny poziom rocznych strat brutto (% łącznej akceptowalnej wartości strat w ujęciu rocznym)	Maksymalny poziom ryzyka wg Tabeli nr 1 - % WF brutto
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00%	0,00%
2.	Oszustwa zewnętrzne	2,00%	0,40%
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	2,00%	0,40%
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne*	24,00%	4,80%
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	24,00%	4,80%
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	24,00%	4,80%
7.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	24,00%	4,80%

4. **Ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego**

Cele w zakresie ryzyka operacyjnego realizowane są poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym, ryzykiem prawnym obejmujące proces zarządzania ryzykiem zgodny z § 17 niniejszej Strategii, a także podstawowe kierunki działań (podstawowe cele i metody pośrednie):

- 1) organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku,
 - 2) identyfikacja i analiza procesów, prowadzenie i analiza rejestru zdarzeń i incydentów oraz strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym z tytułu ryzyka braku zgodności), a także rejestru zewnętrznych zdarzeń ryzyka operacyjnego, analiza KRI, samoocena ryzyka,
 - 3) podejmowanie działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka operacyjnego, ryzyka prawnego, zapewniające utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie,
 - 4) zarządzanie kadrami.
5. Cele systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym i metody szczegółowe ich realizacji zawarte są w Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym, stanowiących uszczegółowienie Strategii, a także w odpowiednich regulacjach wewnętrznych przyjętych przez Zarząd.
6. W celu **gromadzenia danych, identyfikacji i oceny ryzyka** dokonywane są działania polegające na:
- 1) identyfikacji, inwentaryzacji i analizie procesów wewnętrznych Banku, w tym w szczególności procesów kluczowych (biznesowych i zarządzania ryzykiem), a także wydzieleniu procesów krytycznych.
 - 2) rejestrowaniu: zdarzeń, incydentów ryzyka operacyjnego oraz zdarzeń zewnętrznych. Stałe doskonalenie w/w procesu.
 - 3) analizie zdarzeń i incydentów zawartych w rejestrze, wyjaśnianiu ich przyczyn, analizie częstotliwości występowania.
 - 4) analizie strat z tytułu w/w rodzajów ryzyka oraz możliwości ograniczania ich skutków.
 - 5) samoocenie ryzyka procesów,
 - 6) wyznaczaniu wskaźników KRI i ocenie ich wielkości,
 - 7) sporządzaniu mapy ryzyka w celu prezentacji oceny ryzyka i doboru odpowiednich działań zabezpieczających.
7. **Działania podejmowane w celu monitoringu i raportowania ryzyka** obejmują:
- 1) wdrażanie i doskonalenie narzędzi informatycznych,
 - 2) monitorowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
 - 3) monitorowanie strat z tytułu ryzyka modeli w ramach rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego,
 - 4) monitorowanie wielkości wskaźników KRI,
 - 5) raportowanie skutków ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z systemem informacji zarządczej.
8. **Działania zabezpieczające** związane z wynikiem decyzji o akceptacji, ograniczaniu, przeniesieniu lub unikaniu zidentyfikowanego i ocenionego ryzyka to:
- 1) działania prewencyjne – związane z: identyfikacją i monitoringiem ryzyka, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, aktualizowaniem /dostosowywaniem procedur bankowych, kontrolą ich przestrzegania, a także identyfikacją i oceną ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów,
 - 2) przygotowanie odpowiednich procedur na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, przeniesienie ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka, w tym stosowanie ubezpieczeń,
 - 3) działania podejmowane z powodu wykrytych zdarzeń ryzyka operacyjnego zmierzające do ograniczania ich skutków, a także zapobiegania powtórzeniu się wykrytych zjawisk, przy zachowaniu opłacalności podejmowanych działań,
 - 4) zarządzanie ciągłością działania i sytuacjami awaryjnymi, zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku, tworzenie planów

awaryjnych zachowania ciągłości działania i planów awaryjnych,

- 5) szkolenia,
- 6) analiza prawna nowych wzorców umownych, stosowanie wzorców standardowych,
- 7) korzystanie w uzasadnionych przypadkach ze wsparcia prawnego,
- 8) walidacja i administrowanie modelami w ramach corocznych przeglądów zarządczych polityk, strategii, instrukcji, procedur zarządzania ryzykiem,
- 9) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.

9. Zarządzanie kadrami:

- 1) planowanie właściwej obsady kadrowej, a także budowa planów zastępstw (kadry rezerwowej),
- 2) budowa kultury organizacyjnej i zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
- 3) stosowanie zasad dobrej praktyki bankowej w relacjach z klientami,
- 4) analiza skarg i wniosków związanych z działalnością Banku,
- 5) organizacja szkoleń,
- 6) kontrola wewnętrzna.

10. Podział zadań i organizacja procesów zarządzania ryzykiem bezpieczeństwa informacji powinna realizować następujące zasady:

- 1) wyznaczenie członka Zarządu odpowiedzialnego za bezpieczeństwo informacji,
- 2) nadanie zadań i odpowiedzialności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa informacji na wszystkich szczeblach organizacji, w tym wyznaczenie osób odpowiedzialnych za obszar bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 3) wyznaczenie komórek odpowiedzialnych za identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka bezpieczeństwa informacji,
- 4) formalnie określony proces identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka bezpieczeństwa informacji, a także doboru i weryfikacji mechanizmów zabezpieczających, obejmujący wpływ czynników wewnętrznych, zewnętrznych, w tym zagrożeń w zakresie płatności internetowych.

Nadzór nad efektywnością procesów zarządzania bezpieczeństwem informacji powinien obejmować:

- 1) nadzór Zarządu nad realizacją „Polityki bezpieczeństwa informacji”,
- 2) system kontroli wewnętrznej w zakresie bezpieczeństwa informacji,
- 3) system informacji zarządczej w zakresie ryzyka bezpieczeństwa informacji,
- 4) regularne przeglądy, weryfikację i ocenę systemu zarządzania ryzykiem bezpieczeństwa informacji (w tym mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej) pod kątem jego skuteczności oraz adekwatności do profilu ryzyka Banku.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności

1. **Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku** jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych.
2. Docelowy profil ryzyka - zamiarem Rady Nadzorczej i Zarządu jest utrzymanie profilu ryzyka w postaci utrzymania narażenia na ryzyko braku zgodności na poziomie niskim.
3. Cele w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowane są poprzez:
 - 1) organizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku oraz Stanowisko ds. zgodności
 - 2) identyfikację i analizę czynników wpływających na poziom ryzyka braku zgodności,
 - 3) podejmowanie działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka braku zgodności, zapewniających utrzymanie narażenia Banku na ryzyko na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie (m.in. poprzez organizację systemu przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych i wewnętrznych, identyfikację nowych przepisów oraz standardów rynkowych oraz zapewnianie szkoleń dla pracowników odpowiedzialnych za wdrażanie zmienionych przepisów prawnych).
4. Szczegółowe metody realizacji celów strategicznych w obszarze zarządzania ryzykiem braku zgodności zawarte są w Polityce zgodności, a także w odpowiednich regulacjach wewnętrznych przyjętych przez Zarząd.
5. Działania podejmowane w celu monitoringu i raportowania ryzyka obejmują raportowanie skutków ryzyka braku zgodności do Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z systemem informacji zarządczej.
6. Działania zabezpieczające związane z wynikiem decyzji o akceptacji, ograniczaniu, przeniesieniu lub unikaniu zidentyfikowanego i ocenionego ryzyka to:
 - 1) działania prewencyjne – związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka poprzez aktualizację/dostosowanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, a także identyfikację i ocenę ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów lub systemów,
 - 2) szkolenia,
 - 3) analiza prawna nowych wzorców umownych, stosowanie wzorców standardowych,
 - 4) korzystanie w uzasadnionych przypadkach ze wsparcia prawnego,
 - 5) bieżące uczestnictwo członków Zarządu i pracowników w szkoleniach oraz kontrolę przestrzegania przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.

SCHEMAT ORGANIZACJI ZARZĄDZANIA RYZYKAMI W BANKU

